

**Instantia est mater doctrinae
(Наполегливість — мати науки)**

Іван Сміян

ЗДОРОВИЙ ГЛУЗД — ГЕНІЙ ЛЮДСТВА

Й. Гете

**В поле чистом серебрится
Снег волнистый и рябой,
Светит месяц, тройка мчится,
По дороге столбовой.**

**Пой: в часы дорожной скуки,
На дороге, в тьме ночной
Сладки мне родные звуки
Звонкой песни удалой.**

**Пой, ямщик! Я молча, жадно
Буду слушать голос твой.
Месяц ясный светит хладно,
Грустен ветра дальний вой...**

А. С. Пушкин

Тернопіль
2012

Стоять жоржини мокрі-мокрі.
Сплять діамантові жуки.
Під грушею у дикій моркві
до ранку ходять їжаки.
А в сні далекому, туманному,
не похиляючи траву —
Дюймовочка в листочку капустиному, —
я у життя із вічності пливу.

Ліна Костенко

Велика притягальна сила Вінниччини відома всім — як друзям, так і не друзям, і не лише на Україні, а й в усьому світі. Доцентрові сили завжди в дії. Це серце України. Це розкішний букет української природи. Це оазис людської доброти, пісенності, ласкавих душевних проявів... І тому, я так думаю, Василь Максимович не покидав свій край з дня свого народження (2 лютого 1942 року), і тому сили Небесні завжди були з ним. Вони сприяли тому, що сільський хлопчина (народився в селі Озеро Немирівського району Вінницької області) проявив неабияку селянську впертість, цілеспрямованість, працелюбство, наслідком чого було визначні земні почесті (Герой України, академік...), любов численних колег і, насамперед, великого колективу Вінницького національного медичного університету. Василь Максимович і сьогодні частий гість свого села, яке завжди надихало і продовжує викликати в нього піднесення щодо творчих здобутків і теплих, довірливих відносин із ближніми... Воно, с. Озеро, завжди з ним...

Синий туман. Снеговое раздолье,
Тонкий лимонный лунный свет.
Сердцу приятно с тихою болью
Что-нибудь вспомнить из ранних детских лет.
Снег у крыльца — как песок зыбучий,
Вот при такой же луне без слов,
Шапку из кошки на лоб нахлобучив,
Тайно покинул я отчий кров.
Снова вернулся я в край родимый,
Кто меня помнит? Кто позабыл?
Грустно стою я, как странник гонимый, —
Старый хозяин своей избы.
Молча я комкаю новую шапку,
Не по душе мне соболий мех.
Вспомнил я дедушку, вспомнил я бабку.
Вспомнил кладбищенский рыхлый снег.
Все успокоились, все там будем,
Как в этой жизни радей не радей, —
Вот почему так тянусь я к людям,
Вот почему так люблю людей.
Вот почему я чуть-чуть не заплакал
И, улыбаясь, душой погас, —
Эту избу на крыльце с собакой
Словно я вижу в последний раз.

Сергей Есенин

Своє село, своя оселя, свій садок вишневий коло хати... Але є й ще щось дорожче — це

МАТЕРИНІ ОЧІ

Материні очі. Начебто на золотому липовому меду настояні, вони дивляться весь час за тобою. Їхній густий погляд вливається у твій погляд, переливаючись у самісіньку душу. В такі короткі миті ти відчував особливу близькість, особливу спорідненість з матір'ю.

У материнському погляді не було ні фальші, ні лукавості, ні хитрування. Не було в ньому і тієї прямої й важкої, мов камінь, гостроти, за якою подеколи ховаються недобррозичливість і байдужість. Очі її, постійно освітлені зсередини м'яким живим сяйвом, були видимим вираженням душі. Це погляд самої щирості, самого добра, самої зичливості. Навіть тоді, коли мати гнівалась чи просто боліло їй щось усередині, вони жили і сповнювали тебе любов'ю і довірою. Ні щирість, ні доброта, ні зичливість не

пропадали остаточно з її погляду. І завжди ти відчував його чарівну цільність, його животворний магнетизм. Материнський погляд був начебто сповнений якоїсь цілющості, він проникався тим здоров'ям, яке передавалось тобі. І ти усвідомлював, як дужчаєш завдяки матері, стаєш певний себе, твої сумніви чи вагання зникають.

У такі миті особливо гостро відчуваєш близькість. І те, що вона твоя мати, відчуваєш кожною клітиною тіла, свідомістю і підсвідомістю, що нічого дорожчого нема за ці відчуття спорідненості (Є. Гуцул).

І з цією людиною, легендою медицини України, Василем Морозом, я спілкувався багато років в минулому та продовжую спілкуватися й сьогодні. Щойно на сесії Національної академії медичних наук (26–28 грудня 2011 року) він сказав мені: «Я Вас завжди пам'ятаю і, по мірі своїх можливостей, опікуюсь Вами». Я навіть нічого не зміг відповісти: мої почуття, почуття 83-річної людини, почуття вдячності не мали меж — непрохана грудка затиснула моє горло. Мені залишилося лише тепер процитувати про себе слова Івана Франка:

З усіх солодких, любих слів,
які я чув із твоїх уст,
одно лишилося мені
і, наче срібний дзвоник той,
і досі в серці гомонить —
одно маленьке словечко:
Слухай!..

Я був учасником наради ректорів, яку проводив Міністр Юрій Спіженко (Царство Небесне йому) у Вінниці, був членом акредитаційної комісії Вінницького медичного університету, був гостем 75-річного ювілею попередника Василя Максимовича на посаді ректора, професора В. Д. Білика, який організував академік В. М. Мороз, брав участь у відзначенні 60-річчя Василя Максимовича... Гостинність, щирість і доброта Василя Максимовича доходили до того, що викликали в мене неабияку зухвалість — одного разу я був гостем Василя Максимовича разом зі своїм онуком Іванком, іншого разу — з дружиною Лідією.

1998 рік. У холі Вінницького медичного університету. З ректором цього вузу, Морозом Василем Максимовичем, я, вчорашній ректор Тернопільського медичного університету.

Що з цього приводу можу сказати?

Хай гасне вечір, ніч прийшла
І захід мій квітками вкрила.
І душу сонцем затопила.
Хай гасне вечір. Струни дай.
Хай грім з-під струн моїх поллється
І серце, сповнене украй,
На всесвіт скрикне і
Порветься!

Олександр Олесь

Гарні, гостинні, щирі люди Вінниччини, Національного медичного університету — це все лише так! Але серед усіх чудес я б виокремив два:

1. Незвичний за своєю добротою і душевною щедрістю ректор університету Мороз Василь Максимович.

І, пробачте:

2. Незвичні та високої якості різноманітні українські пироги: з м'ясом і вишнями, з капустою і картоплею, з сиром і абрикосами... — це одне з численних чудес Вінниччини.

Усе це наповнює мене глибокими почуттями радості, радості життя, життя непереривного та вічного... І за це почесними відповідачами є, так думаю,

МАЛЕНЬКІ СОНЦЯ

Минула ніч, і сонце білогриве
Несе на трості огненному день,
І, блискітки швидкі та метушливі,
Стрибають на асфальті де-не-де.
Мовчать каштани, стомлені і мляві,
Та ось під них, у царство тишини,
Ввірвалися чорняві і біляві,
Блакитноокі дочки і сини.
І вже каштанам ніколи дрімати,
І сонце не надивиться згори
На їх носи рум'яні і кирпаті,
На витівки, на ігри дітвори.
І небо теплотою глибиніє,
І радість наливається в серця —
Сміються, бігають, пустують, мріють
Малесенькі замурзані сонця.

Василь Симоненко

Поля пшеничні і житні колосяться, соняшники і солодкі буряки виблискують, річки та лука приваблюють усе живе до себе, солов'ї співають, горобчики цвірінкають... І все це є окрасою людською. Вінничанам важко зрозуміти ось таке про Київ:

Києве, стоїш на голові.
Луни фальші з кам'яної пущі.
Мертві запевняють, що живі,
невидючі брешуть, що видючі.
Стільки літ штовхаюсь між них
і шукаю те, що мною плаче.
Та нема між мертвими живих,
і немає між сліпцями зрячих.
Києве, стоїш на голові,
прогуляв ти первні родові,
лихварям запродав душу сушу.
Вчать перемагати неживі,
в гуртоправи пнуться невидючі.

Володимир Базилевський

Ну що ж, Василю Максимовичу, давайте, як і

Я в пасіці.
Беру меду, з котрого хочу вулика, —
Самого дармового майського меду,
Беру скільки хочу.
Бо пасічний у мене є такий.
І пасічник каже в натовлені губи,
Що я в пасіці...

Марія Матіос